

RC-22143

B. Ed. Examination

April / May – 2010

**Essentials of Education Technology &
Elements of School Management**

(New Course)

Time : Hours]

[Total Marks : 100

સૂચના :

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fillup strictly the details of signs on your answer book.

Name of the Examination :

B. Ed.

Name of the Subject :

Essentials of Edu. Techno. & Elements of School Mgt. (New)

Subject Code No. :   Section No. (1, 2,.....) : **Nil**

Seat No. :

Student's Signature

૧ (અ) નીચેના હેતુલક્ષી પ્રશ્નોના ઉત્તર એક વાક્યમાં આપો :

૧૦

- (૧) માર્છકો ટીચિંગના પ્રણેતાનું નામ જણાવો.
- (૨) ટ્રાન્સપરન્સીનો ઉપયોગ કયા શૈક્ષણિક સાધન વડે શક્ય બને છે ?
- (૩) N.O.C.નું પૂરું નામ જણાવો.
- (૪) જિલ્લાકક્ષાએ માધ્યમિક શિક્ષણના વડાને કયા નામથી ઓળખવામાં આવે છે ?
- (૫) CRCનું પૂરું નામ જણાવો.
- (૬) SWOTનું વિસ્તૃત રૂપ જણાવો.
- (૭) WWWનું પૂરું નામ જણાવો.
- (૮) વર્ગશિક્ષણ દરમિયાન વર્ગ વ્યવહાર દ્વારા કઈ અસર ઊભી થાય એ ઈચ્છનીય છે ?

(લ) વિદ્યાર્થીઓના પરિણામ પત્રક કમ્પ્યુટર પર તૈયાર કરવા કયા સોફ્ટવેરનો ઉપયોગ કરશો ?

(૧૦) સમયપત્રકને શાળાનું બીજું ઘડિયાળ કોણે ગણાવ્યું છે ?

(બ) નીચેનાં પ્રશ્નોના ઉત્તર ૩૦ થી ૪૦ શબ્દોમાં ટૂંકમાં આપો : (ગમે તે પાંચ)

(૧) શાળા વ્યવસ્થાપનનો અર્થ અને સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો.

(૨) સંઘર્ષ વ્યવસ્થાપનમાં આચાર્યની ભૂમિકાના ચાર મુદ્દા જણાવો.

(૩) પ્રત્યાયનના ઘટકો જણાવો.

(૪) શાળામાં કેવું હવામાન ઈચ્છનીય છે ? શા માટે ?

(૫) તંત્રપ્રણાલી અભિગમની જરૂરિયાતના ચાર મુદ્દા જણાવો.

(૬) શિક્ષણમાં - અધ્યયનમાં સેલફોનની ઉપયોગિતા જણાવો.

(૭) અધ્યાપનનાં મુખ્ય ચાર સૂત્રો જણાવો.

૨ નીચેના પ્રશ્નોના ૧૨૫ થી ૧૫૦ શબ્દોમાં ઉત્તર આપો : (ગમે તે પાંચ) ૨૦

(૧) શિક્ષક તરીકે વર્ગ વાતાવરણને જીવંત બનાવવા નેડ ફ્લેન્ડર્સના કયા ઘટકોનો ઉપયોગ કરશો ? શા માટે ?

(૨) તાલિમાર્થીઓ માટે માઈક્રોટિચિંગ કઈ રીતે આશિર્વાદરૂપ બને છે ?

(૩) નિરીક્ષકની શિક્ષકોના માર્ગદર્શક તરીકેની ભૂમિકા જણાવો.

(૪) ઈન્ટરનેટનો અર્થ આપી તેની ઉપયોગિતા સાબિત કરો.

(૫) બ્રેઈન સ્ટોર્મિંગનો અર્થ આપી તેની પ્રક્રિયા વર્ણવો.

(૬) સર્વગ્રાહી ગુણવત્તાપૂર્ણ વ્યવસ્થાપનની જરૂરિયાત સ્પષ્ટ કરો.

(૭) શિક્ષક-વાલી સમિતિ શાળા વિકાસમાં શું પ્રદાન કરી શકે ?

૩ ૧૫૦ થી ૧૮૦ શબ્દોમાં ટૂંક નોંધ લખો : (ગમે તે બે) ૧૦

(૧) ગુજરાત માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડનાં કાર્યો.

(૨) શિક્ષક : વર્ગખંડ વ્યવસ્થાપક

(૩) અભિક્રમિત અધ્યયન : સંકલ્પના અને મહત્વ.

- ૪ નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર ૨૫૦ શબ્દોમાં આપો : (ગમે તે બે) ૨૦
- (૧) અધ્યાપનનો અર્થ આપી અધ્યાપનના સિદ્ધાંતો જણાવો.
- (૨) સમૂહ માધ્યમોમાં ભાષા પ્રયોગશાળા અને ટેલિકોન્ફરન્સનો ઉપયોગ કઈ રીતે કરશો.
- (૩) શાળા પત્રકોની યાદી આપી વર્ગહાજરી પત્રકનું મહત્ત્વ જણાવો અને તેમાં સમાવિષ્ટ મુદ્દાની ચર્ચા કરો.
- ૫ નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર ૩૫૦ થી ૪૫૦ શબ્દોમાં આપો : (ગમે તે બે) ૩૦
- (૧) 'કોર્સવેર' સંદર્ભમાં નીચેના મુદ્દાઓની ચર્ચા કરો :
- (૧) સંકલ્પના
- (૨) હાર્ડવેર તરીકે L.C.D. પ્રોજેક્ટર, કમ્પ્યુટર તથા ઈ-મેઈલ
- (૩) સોફ્ટવેર તરીકે ચાર્ટ ટ્રાન્સપરન્સી અને નમૂના.
- (૨) નીચેના મુદ્દાને ધ્યાનમાં રાખી શાળા નિરીક્ષણ અને અધિક્ષણની ચર્ચા કરો :
- (૧) શાળા નિરીક્ષણ અને શાળા અધિક્ષણનો અર્થ
- (૨) શાળા નિરીક્ષણનાં હેતુઓ અને અધિક્ષણનાં હેતુઓ
- (૩) શાળા અધિક્ષકનાં કાર્યો.
- (૩) વર્ગખંડમાં અધ્યયન અધ્યાપન પ્રયુક્તિઓ અંગે નીચેના મુદ્દાઓની ચર્ચા કરો :
- (૧) જૂથ અધ્યાપન : સંકલ્પના અને સોપાનો
- (૨) સાથી જૂથ અધ્યાપન : સંકલ્પના અને લાભ
- (૩) સ્વાધ્યાય પદ્ધતિ : આદર્શ સ્વાધ્યાયની લાક્ષણિકતાઓ.

ENGLISH VERSION

Instruction : As per the instruction no. 1 of page no. 1.

- 1 (a) Answer the following objective type questions in one sentence. **10**
- (i) Mention the name of pioneer of micro-teaching.
  - (ii) By which teaching aid use of transparency can be possible?
  - (iii) State the long form of N.O.C.
  - (iv) By which name, call upon the lender of district's secondary education?
  - (v) State the long form of C.R.C.
  - (vi) Mention the full form of SWOT.
  - (vii) What is the long form of www?
  - (viii) Which effect is expectable by class interaction during teaching?
  - (ix) To prepare the results of students by computer, which software will be used by you?
  - (x) Who said "The time table is second clock of a school"?
- (b) Answer the following questions in brief in 30 to 40 words (any five) **10**
- (i) Clarify the concept and meaning of school management.
  - (ii) Mention four points of principal's role about conflict management.

- (iii) Mention the factors of communication.
- (iv) While climate is expectable in school why?
- (v) Mention four points about need of system approach.
- (vi) Mention the usefulness of cell-phone in teaching learning process.
- (vii) Mention the main maxims of teaching.

2 Answer the following questions in 125 to 150 words **20**
(any five)

- (i) As a teacher, for making a live climate of class room, which factors will you make use of Neo flendor? Why?
- (ii) How does micro-teaching become a blessings for the trainees?
- (iii) Mention the role of supervisor as a teacher's guide.
- (iv) Give the meaning of internet. Prove the usefulness of it.
- (v) Give the meaning of "Brain storming". Describe the process of it.
- (vi) Clarify the necessity of comprehensive total quality management.
- (vii) What will be the contribution of Parent-teacher Association in development of school?

3 Write short notes in 150 to 180 words (any two) **10**

- (i) Functions of Gujarat State Secondary Education Board
- (ii) Teacher : As a class room manager
- (iii) Programmed learning : Concept and Importance.

- 4 Answer the following questions in 250 words : **20**
(any two)
- (i) Give the meaning of teaching and state the principles of teaching.
  - (ii) How does make use of language lab and tele conference.
  - (iii) Give the list of school registers. State the importance of class presence register. Discuss about the points which are included in class-register?
- 5 Answer the following questions in 350 to 450 words : **30**
(any two)
- (i) Discuss the following points with reference "course ware".
    - (a) concept
    - (b) As a hard ware - LCD projector, computer and E-mail.
    - (c) As a soft ware - charts, transparency and models.
  - (ii) Discuss about school supervision and school inspection, keeping in mind the following points :
    - (a) Meaning of school supervision and school inspection
    - (b) Objectives of school supervision and school inspection
    - (c) Functions of school inspector.

(iii) Discuss the following points with reference to class rooms - teaching learning techniques :

(a) Team teaching - Concept and steps

(b) Peer Group learning - concept and advantages

(c) Assignment method - characteristics of good assignment.
